

Jávorszarvas (*Alces alces* (Linnaeus, 1758)) előfordulása a Putnoki-dombságban

BOLDOGH SÁNDOR

ABSTRACT: (Occurrence of Moose (*Alces alces* (Linnaeus, 1758) in the Putnoki-dombság) The moose is a very rare visitor in the Hungarian fauna, there are only a few data from the last decades. On 16th December 1989 a young male moose was shot dead near Szuhogy (Borsod-Abauj-Zemplen county). The remains have been taken into the collection of the Hungarian Natural History Museum.

A jávorszarvas (*Alces alces* (L. 1758) több évszázaddal ezelőtt kipusztult hazánk területéről, a legdélebbi állandó állományokat napjainkban Ausztria és Szlovákia északi részén, hazánktól 200–250 km távolságra találjuk (MITCHELL-JONES et al. 1999). A jávor a hazai fauna rendkívül ritkán megjelenő vendége, az elmúlt évtizedekből mindössze néhány magyarországi előfordulása ismert (TOPÁL – VÖRÖS 1984).

1. sz. kép: Elejtett jávorszarvas (*Alces. alces* (L. 1758)) (Szuhogy, 1989. XII. 16.). (Fotó: Rácz Miklós)

1989 decemberében egy jávorszarvas bika maradványai kerültek ismeretlen helyről a Természettudományi Múzeum emlésgyűjteményébe. A leltárfelvétel alapján csupán annyit lehetett tudni, hogy az állatot néhány nappal azelőtt, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében ejtették el. A lelövés pontos helyéről, annak idejéről és körülményeiről 2001. decemberéig semmit sem tudtunk, ekkor azonban egy véletlen folytán megismertük a pontos adatokat.

Rácz Miklós edelényi erdész tájékoztatása alapján a fiatal bikát 1989. december 16-án, Szuhogy település határában három lövéssel ejtették el egy hajtóvadászat során (1. sz. kép). Az állatot már a vadászatot megelőző napokban is több alkalommal látták a területen mozogni.

Az 1970-80-as években megfigyelt öt jávorszarvas minden esetben fiatal egyed volt, melyek az adott időszakban megerősödő perempopulációkból kóborolhattak el. Sajnos az állatok 60%-át rövid időn belül lelőtték, így megállapíthatjuk, hogy a hazánk területére tévedő egyedek nagy valószínűséggel végleg kiesnek a szaporodó közösségből.

Irodalom

MITCHELL-JONES, A. J. – AMORI, G. – BOGDANOWITZ, W. – KRYSZTUFK, B. – REIJNDERS, P. J. H. – SPITZENBERGER, F. – STUBBE, M. – THISSEN, J. B. M. – VOHRALIK, V. & ZIMA, J. (1999): The Atlas of European Mammals. – The Academic Press, London, 496 pp.

TOPÁL, GY. – VÖRÖS, I. (1984): Notes on history and recent records of elk (*Alces alces* (L)) in Hungary. – *Vertebrata Hungarica*, XXII: 83-94.

BOLDOGH Sándor
Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
H-3758 JÓSVAFŐ
Tengerszem oldal 1.